

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗ - ๙/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๒/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๔๖/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๖๓/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย ตามคำร้องทั้งสามมีประเด็นต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พรรคพลังแผ่นดินไทย (พรรคอาสาสมัคร) ผู้ถูกร้อง มีเหตุให้ต้องยุบพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตาม มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง หากพรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบ หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค จะต้องถูกตัดสิทธิตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ผู้ร้องได้รับจดแจ้งการจัดตั้งให้พรรคผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ และให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมือง การดำเนินกิจการพรรคการเมือง การเงินและการสนับสนุนพรรคการเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินกิจการพรรคการเมืองเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง

โดยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และวรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น ส่วนมาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ตามมาตรา ๘๓ และห้ามผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป ตามมาตรา ๘๗ นอกจากนี้มาตรา ๘๘ ยังบัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืน มาตรา ๘๒ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไข การกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ขอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสามคำร้องผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตามความปรากฏต่อผู้ร้อง กรณีจึงขอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง

ประเด็นพิจารณาว่ามีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่ ซึ่งมีประเด็นพิจารณา ๒ กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

ในประเด็นนี้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ผู้ร้องได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๑๔๐๑/ว ๑๐๒ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แจ้งให้พรรคผู้ถูกร้องรายงานการดำเนินการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เมื่อครบระยะเวลาที่ต้องรายงานภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แล้ว ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๑๔๐๑/ว ๕๗๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ถูกร้องรายงานการดำเนินการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้รายงานการดำเนินการของพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

กรณีที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ผู้ถูกร้องมิได้รับหนังสือของผู้ร้องดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากผู้ร้องมิได้ส่งไปยังที่ทำการพรรคผู้ถูกร้องตามกฎหมาย ซึ่งได้มีการแจ้งการย้ายให้ทราบแล้ว อีกทั้งผู้รับเอกสารมิใช่พนักงานหรือบุคคลในพรรคผู้ถูกร้อง นั้น เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่ามิได้รับหนังสือที่แจ้งให้ผู้ถูกร้องรายงานการดำเนินการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และผู้ร้องได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้รายงานการดำเนินการพรรคผู้ถูกร้องภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ อีกครั้งหนึ่ง และมีบุคคลที่ทำงานในที่ทำการของพรรคผู้ถูกร้องรับไว้ ถือได้ว่าการส่งเอกสารของผู้ร้องขอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องรายงานการดำเนินการของพรรคผู้ถูกร้อง ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ แล้ว เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นมาตรการบังคับให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคมของทุกปี การที่ผู้ถูกร้องมิได้รายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคสอง กรณีดังกล่าวจึงมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ วรรคสอง

กรณีที่สอง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ในประเด็นนี้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า พรรคผู้ถูกร้องได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๖ แผนงาน ๖ โครงการ เป็นเงิน ๓๔๐,๖๔๐ บาท (สามแสนสี่หมื่นหกร้อยสี่สิบบาทถ้วน) โดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเบิกจ่ายเงินให้กับผู้ถูกร้องแล้ว จำนวน ๔ งวด รวมเป็นเงิน ๓๒๓,๘๗๐ บาท (สามแสนสองหมื่นสามพันแปดร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งผู้ถูกร้องดำเนินการจำนวน ๕ โครงการ เป็นเงิน ๓๑๘,๕๖๐ บาท (สามแสนหนึ่งหมื่นแปดพันห้าร้อยหกสิบบาทถ้วน) และส่งคืนเหลือจ่ายพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๕,๓๕๓.๖๗ บาท (ห้าพันสามร้อยห้าสิบบาทหกสิบเจ็ดสตางค์) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบพบว่าผู้ถูกร้องส่งเอกสารประกอบค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผู้ร้องจึงมีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๑๑๗๔ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคเพิ่มเติม และ/หรือคืนเงินที่มีการใช้จ่ายไม่ถูกต้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ยังมิได้จัดส่งเอกสารแต่อย่างใด

ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๖๑๕๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งผู้ถูกร้องให้จัดส่งเอกสารการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคผู้ถูกร้อง หรือชี้แจงภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับ

หนังสือแจ้งแต่ไม่สามารถส่งได้ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประสานหลายครั้ง ก็ยังไม่สามารถติดต่อได้ ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้อง จัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายหรือให้ข้อมูลประกอบการชี้แจงภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ไม่สามารถติดต่อได้ จึงเป็นกรณีที่พรรคผู้ถูกร้องไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเห็นชอบอนุมัติแผนการดำเนินงาน ของพรรคผู้ถูกร้องประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ วงเงิน ๖๕๑,๙๖๐ บาท (หกแสนห้าหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อย หกสิบบาทถ้วน) และผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๔ งวด เป็นเงินรวม ๖๕๑,๙๖๐ บาท (หกแสนห้าหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยหกสิบบาทถ้วน) สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือที่ ลต ๐๔๐๒/ว ๗๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งผู้ถูกร้อง ให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้รับเอกสารดังกล่าว ต่อมา คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือที่ ลต ๐๔๐๒/ว ๒๕๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ส่งไปยัง สถานที่ที่พรรคผู้ถูกร้องได้แจ้งไว้ตามหนังสือที่ อ.ส.ม. ๐๒๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๕๓๖๔ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ ไปยังสถานที่ที่พรรคผู้ถูกร้องแจ้งไว้ แล้วให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พร้อมหลักฐานส่งไปยังผู้ร้อง ภายในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้รับเอกสารดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการ และแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ และได้รายงานการใช้จ่ายเงิน

สนับสนุนพรรคการเมืองจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ส่งเอกสารประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงถือได้ว่ายังมิได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง นอกจากนี้ผู้ถูกร้องได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวจึงเป็นการกระทำอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๘๒ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า หากพรรคผู้ถูกร้องถูกยุบ หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคต้องถูกตัดสิทธิ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๒ วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคจะงดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ นั้น บทบัญญัติดังกล่าวมิได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปจะงดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองถูกยุบไป ซึ่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่อยู่ในบทบังคับตามมาตรา ๙๗ ได้แก่ กรรมการบริหารพรรคตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครปฏิวัติลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔

ส่วนกรณีที่หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องผู้มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำอันฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญ

สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘ ซึ่งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่อยู่ในบังคับบทบัญญัตินี้ ได้แก่ หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัคร ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัคร ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔

ดังนั้น เมื่อมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว คือ (๑) นายมนตรี เศรษฐบุตร (หัวหน้าพรรค) (๒) นายวัลลภ รีย์ธัมพันธ์ (๓) นายภาสกร กิตติสิน (๔) นายพยอม ระวังพันธ์ุ (๕) นายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ (๖) นายธัญพงศ์ วงศ์แก่นสาร (๗) นายวสพส เนาวนิรุทธ์ (๘) นายสุทธิพันธ์ วรรณศุภ (๙) นายสุปัญญา จุลรักษา และ (๑๐) นายกฤษกร สิริแสงจันทร์ จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ๑๐ คน ดังกล่าว มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ให้ยุบพรรคพลังแผ่นดินไทย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปจะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘

นายอุดมศักดิ์ นิตินมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ